

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XIV. Tobias uterque hostis peccati maximus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

1. Theff. 5. v. 6. 1ac. cap. 3. v. 16.

2. Alii Dei gnies, vel Cognies. b De hac Surius, alii die 23. Iunii. c Domine Jesu. 2. Voluntatis concordia.

Aristot. parte 3. lib. 8. moral. Nicomach. cap. 1. 3. Rerum omnium communicatio.

Gen. cap. 18. v. 17.

Sap. cap. 7. v. 14. & c. 8. v. 18. 1. Cor. c. 6. v. 17.

Aug. lib. 8. Confess. c. 6. num. 6. post med.

oportet semper orare, & non desicere. Sine intermissione orate. Multum valet deprecatio iusti assidua. Hinc tot ac tanti de Dei familiaribus totas horas, totas dies, totas noctes pervigilarunt orando; totam alii vitam inter preces & colloquia cum Deo exegerunt. Fuerunt, qui septies interdiu orationem repeterent; alii de die centies; fuerunt, qui centies vel ipsa nocte precationem restaurarent; alii etiam in preces effusi Deum venerabantur. Maria Oegniacensis a die uno centies supplicare Numini, trecentis plagis corpus lacerare, pane atro famem vexare potius, quam extinguere solebat. b Orationis assiduitas vel geminis solum vocalis c continuata iucundissimam cum Deo familiaritatem constat.

Alterum, Voluntatis concordia. Idem velle ac nolle amicorum est proprium. Mirifice solatur & roborat hæc una atque unica cogitatio. Errare non possum, si semper velim semperque nolim, quod vult & non vult Deus. Et quamvis id nesciam, modò hoc intendam: Volo, quod vult Deus, quod Deus non vult, æque nolo. Hæc humanæ cum divinâ voluntate concordia, nullis erroribus est obnoxia, aut ipsos errores, si qui interveniant, reddit fructuosos. Christi Domini Maræ, Virgo beatissima suam divinâ Voluntati ita subjunxerat, ut si pauperum alimoniam commodare operam voluisset filio in crucem agendo, suas ipsa manus, Deo ita volente, admovisset, & suum mater ipsa filium fixisset cruci. Adeo suam attemperaverat divinâ Voluntati. Eruditè dixit Aristoteles: Concordia simile quid esse videtur amicitia. Ubi ergo hæc, quam diximus, amicorum ac voluntatum concordia, illic & amicitia.

Tertium, Rerum omnium communicatio: hæc docet de agendis & omittendis cum Deo sermonem prius conferre, & cum Deo transigere omnia, suas illi necessitates omnes, non ut ignaro, sed ut amicorum fidelissimo detegere, & opem poscere. Ita vicissim Deus non raro cum suis familiaribus agens: Num celare, ait, potero Abraham, quæ gesturus sum? Perinde si dixisset: Ea mihi cum Abrahamo amicitia est, tantà inter nos consuetudine conjuncti sumus, ut non possim, quin illi aperiam consilium meum de Sodomâ & Gomorhâ delendis. Ita quilibet, qui Deo familiaris esse cupit, securus ipse statuat. Deum de re nullâ, nec de intimis quidem & arcanissimis cogitationibus, aut cogitationum umbris celare possum. Quid facturus, irò quid cogitaturus sum per omnem vitam, ab omni æternitate novit; sed ea sibi vult exponi, ut inter nos sit non sermonis tantum, sed rerum omnium familiarissima communicatio. De his Dei familiaribus Sapia: Participes facti sunt, ait, amicitia Dei. Et in amicitia illius delectatio bona. Qui autem, ait, Paulus, adheret Domino, unus spiritus est. Urigitur in divinam familiaritatem sese insinuet homo, triplex ei accessus patet. Orationis assiduitas, Voluntatis concordia, Rerum omnium communicatio. Amici Numini, si esse volumus, sumus. Ab Augustini calamo hoc scitum est: Amicus Dei, si voluero, ecce nunc fio.

CAPVT XIV.

Tobias uterque hostis peccati maximus.

Pf. 10. v. 5.

Tob. cap. 12. v. 10.

Qvam verè canit psaltes regius: Qui diligit iniquitatem, odit animam suam. Idem Angelus in ædibus Tobie pronuntiat: Qui faciunt peccatum & iniquitatem, hostes sunt animæ suæ. Qui meditatur & secum agit, ut peccet; qui modos excogitat, quibus malignè cogitata mandet operi, hoc agit, pugionem acuit, quo animum suum perimat. Qui hominem verberat, vulnerat, occidit, id iudice magistratu vel ære luit, vel pelle; qui verò animum suum ita lædit, ut æternum curari non possit; qui eum ita occidit, ut inter mortuos reviviscere, nil ei profuturum sit ad vitam; qui animum gravissimè fau-

cium ad inferos præcipitat, & in flammis sepeliet, hostis est animæ suæ capitalissimus. Nullus hominum, sed nec diabololorum ullus ei animæ ita nocere potest, atque is ipse, cuius est anima.

Ideo Tobias pater id filio documentis dedit: Cave, ne Tob. cap. 1. aliquando peccato consentias. Non tantum nullum committas, sed nec committere in animum inducas. Qui faciunt peccatum, hostes sunt, carnifices, latrones sunt animæ suæ. Duo maximè spectat latro, ut spoliat, ut jugulet. Hoc quis facit, qui gravius delinquit; Animam suam & spoliat & jugulat. Quod isthoc capite differendum.

§. I.

Qvi peccat, animam suam spoliat. Anima divina gratia non expers velut Attalica veste induta, & gemmis ornata nitet. Hanc vestem, hæc ornamenta diripit, qui mortiferè delinquit, animam omni gratiâ divinâ exiit, omnia prioris temporis promerita perdit. Nam est anni prius quinquaginta solo pane, modico & fonte tolerasset vitam, inediâ quotidianâ emaciatus, etsi nudos lumbos ferreo strinxisset cingulo, etsi bis quotidie corpus flagris cecidisset, etsi omnes facultates suas in pauperum alimoniam erogasset, etsi diebus singulis, flexis genibus orando septem horas consumpsisset, adeoque ad omnem sese virtutem exercuisset, & promeritorum collegisset plurimum, jam id omne tot annis collectum, unico peccato perditum, omnis gratia Dei, amor omnis extinguitur. Dei profectus hostis est. O utinam ergo saperent, & intelligerent, quid mali sit gratiâ divinâ spoliari, Dei hostem esse. Quòd si homo divinâ gratiâ spoliatus annos sibi quinquaginta alios sumat, & eadem illa jejunia, rigorè, quæ ceteros vita repetat, nil grati obsequii exhibebit Deo, nihil celestis gaudii emerebitur, dum animæ suæ latro, dum Dei hostis est. Dein commissio peccato vel unico plerunque impetus & furor peccati non sistit, ad alia atque alia & graviora proceditur; qui libidinosi cogitationibus assentit, sæpius audebit; ebrietas semel admissa sæpius admitte-

tur; furum primum gradus est ad alterum; adulterium semel patratum ad plura provocabit. Felis gustatâ semel aruinâ crebrius redibit. Ita Rex David adulterii scelere suscepto, mox in homicidii flagitium incidit. Hoc nimirum est peccata necere peccatis, & catenam texere: unum alteri viam pandit. Quem diabolus semel sui juris & mancipi fecit, ex uno in aliud crimen facillimè propellit. Hinc non miremur tam fœdas à bonis moribus, ab aviâ pietate ac prisca religione defectiones, tam crebra è religiosis familiis transfugia, tam execrabiles à Christo ad Satanam transitiones. Quisquis veneram frequentius lingendam semel gustaverit, ad eandem miserabilem hunc casum vel semel dedit, sæpius dabit audacia successu primo roboratur. Amicus Christi gratulatus psaltes: ibunt, inquit, de virtute in virtutem. Sic animæ

latus psaltes: ibunt, inquit, de virtute in virtutem. Sic animæ suæ latrones & Dei hostes de vitio eunt in vitium: Neque id quisquam miretur: In letale crimen prolapsus sit infirmissimus, & pronissimus ad lapsum alterum; jam scilicet omni gratiâ Dei exutus. Hic summa ad peccandum proclivitas est. Et qui per se cecidit, per se nequit resurgere, nisi Deus singulari excitante, ut vocat, ac præveniente gratiâ dextram porrigat dejecto. Peccatum omni bono spoliat.

§. II.

Hic talis homo, quem diximus, Dei gratiâ spoliatus longè miserissimus est: nec enim rerum creatarum ulla, nec ullum animal esse potest tam derestabile: infra canem, porcum, selem, serpentem est. Nam animantes illæ unam naturæ mortem debent, huic geminata mors decreta est; prima brevis, immortalis altera; nec

Et in unum, si & lingua omnium in unam confaretur linguam, nec ille satis capere, nec ista satis exprimere posset odium, quo Deus prosequitur peccatum. Hinc nemo miretur peccati supplicium, mortem aeternam. Nemo etiam seipsum fallat, & dicat: Quid istud adeo magnum sit flagitium, num ideo anima laeta, Dei hostis ero? Humana sunt ista & parvula.

Unicum superbum Nolo Luciferum & ascleclat flammis addidit.

Ne spernampus modica. Luculentam nimum exempla in oculis sunt. Unicum Luciferi & ascleclat superbum Nolo, cum homini Christo nollent se submittere, aeternis eos flammis addidit. Pomum unicum, quia veritatem, protoplastos cum posteris omnibus in extremas calamitates precipitavit. Punit Deus omnem a se aversionem, quomodocunque demum ea, vel quantalacunque ex causa fiat, imò quod minus est illiciti, eò plus est delicti & gravior à Deo aversio: Qui faciunt peccatum & iniquitatem, hostes sunt animae suae, seipsos spoliant, jugulant.

Psal. 49. v. 22. Eccl. c. 30. v. 24.

1 Tim. c. 6. v. 12.

Hac equidem scimus, ah scimus probissimè! hac nobis centum iterumque centies occiduntur, cuilibet letali noxae decretam mortem aeternam. Scimus, quod quotidiana nos docent funera, quam nostra omnis vita sit incerta, singulis horarum partibus ad interitum fatiscens, quam nullam morte tutum sit vel momentum. Hac, inquam, scimus, at nihilominus inolitas consuetudines pravas non emendamus; tam audacter peccamus perinde si peccatum nullà lege vetitum sit; tam impudentèr & praefractè delinquimus, perinde si Deus non audiat, non cernat delinquentes, nec animi penetralia scrutetur. *Intelligite hac, qui obliviscimini Deum.* Siracides unumquemque nostrum inclamat: *Miserere anima tua placens Deo, & contine, & congrega cor tuum. Contine, quantà vi potes, à noxiis te abstrahe. Congrega, ad salubria te ipsum urge ac impelle, thesauriza tibi fundamentum bonum in futurum: apprehende vitam aeternam.*

CAPVT XV.

Tobias uterque admodum longævus.

DE annis, quos vixit Tobias Senior, diuina pagina ita pronuntiant. Postquam illuminatus est Tobias, vixit annis quadraginta duobus, & vidit filios nepotum suorum. Completis itaque annis centum duobus, sepultus est honorificè in Ninive. De juniore Tobia filio divinus codex asserit: Et completis annis nonaginta novem in timore Domini cum gaudio sepelierunt eum.

Dixerat Tobias parens oculorum usu jam privatus: Non delectaris in perditionibus nostris, quia post tempestatem tranquillum facis, & post lacrymationem & fletum, exultationem infundis. Sit nomen tuum, Deus Israel, benedictum in secula. O mi amantissime Deus, post tempestatum furias, post ventos, grandines, pluvias, post fulgures & tonitrua, serenum aperis cælum. Ita Deus cum Jobo egit, ita cum amicis suis omnibus solet agere, non quòd vivendi spatium in geminas partes dividat (hic error noster est) sed post tempestates & fletum brevissimæ hujus vitæ, tranquillitatem & gaudia vitæ melioris jubet succedere. Hoc in Tobia & paucis aliis velut in ideâ monstravit, quantum amicis omnibus præmii esset largiturus in patria, & in ipso voluptatum loco, qui aliquibus suorum tam multum solatii & gaudii dedisset in exilio. De Tobia parte dicitur: Reliquum vitæ suæ in gaudio fuit, & cum bono profectu timorè Dei perrexit in pacem. Tobias sane uterque admodum fuit longævus. Quis est homo, qui non vult vitam, qui non diligit dies videre bonos? Anno Christiano 1628. Claudius Deodatus Basiliensis Pontificis medicus trigeminum volumen edidit Bruntruci, quo fusè ac eruditè docet, quâ demum ratione vita humana ad annos centum viginti quatuor sit producenda. Nobis non licet esse tam disertis. Contractius hic agendum. Geminas ego radices porrigam, quibus vivendi spatium

Tob. cap. 4. v. 4.

Pf. 33. v. 13.

Dua radices, quibus in multis annos vitæ

A si non ad centesimum vigesimum quartum, in multos protogari possit.

S. I.

ILLæ, quas dixit, radices vitæ producendæ peritiles non ex India, nec ex Arabia, non à Sinarum regno, nec à Thule ultimâ, sed nec ex Hispania, Cantapi, aut à Calabria Italia inter peregrinas merces adferenda: In cuiusvis horto succrescit, imò antè fenestras in testâ fictili exurgit, uti rusticis sua medicina sebum minus provenit in stramineis tectis. Radici primæ nomen est *Sobrietas*, pietas alteri.

Prima radix utilissima extendendæ vitæ Sobrietas. Res longè certissima, neque hic congerendis testimoniis opus. Hoc oracula & paginæ divinæ satis abundè pluribus assertionibus dilucidè tradunt. Ad rem Siracides: *Propter crapulam, inquit, multi obierunt; qui autem abstinentes est, adjiciet vitam.* Si scias escæ aliquid demere, mensæ non necessaria subtrahere, scies, etiam annos addere vitæ; parca mensa, longa vita. Quor hominum millia jejuniis, & vigiliis quotidianis ad octogesimum, ad nonagesimum, & centesimum, ad plures imò annos pervixerunt. Videte Paulum Thebæum inter Anachoretas primum, cui eadem palma & victum & vestitum dedit, latex è vicino rivulo sitim sedavit. Vir ille ad annum centesimum decimum tertium pervenit abstinentio. A Paulo longissimam licet seriem hominum eorum texere, qui unâ & unicâ vitæ sobrietate admirandam ævi longitudinem sunt affecti. Hos inter numerandi veniunt, politici, facti, docti, indocti, pauperes, opulenti, rurescres, civici, summi, imi, principes, reges, imperatores, Præfules, Pontifices, qui sobrietate, radice hac scienter usi, inter longævos meruerunt censeri. Certissimum: vita sobria, vita diuturna.

Hoc omnium esuditorum placitis firmatur. Ante annos pauculos. Medicorum celeberrimus veniit ac eruditè suadens: Domine, inquit, si te ipsum curare velis abstinentiâ, crede mihi non opus erit foculata. Medicorum Phœbus, Hippocrates, quid ad vitam producendam magis requirit, quam exercitacionem & Abstinenciam? Ipsa Hippocratis verba ex ejus aphorismis quàm integerrimè adnumerabo. Ita igitur Hippocrates de hac re sentiens: *Non pura corpora, inquit, quæ antè plus morbum facit. Platonem in Timæo asserentem veneror: Diætâ conveniente initia morborum curare oportet. Eadem mens Celsi est: Multi & magni morbi abstinentiâ & quiete arcentur. Eadem & Chrylostomi sententia est: Quod necessitatem in edendo excedit, id non alimentum, sed pestis & venenum est.*

Quotidiana hoc docet experientia, quòd quisvis seipso facillimè observavit, nisi plus æquo sibi credulus in indulgere soleat appetentiæ, plerumque avidius in noxia ruenti. Quamvis & hic ipse non agrè deprehendat, quantæ sint sobrietatis vires ad obtinendum longævæ senectutis votum.

Nicolaus Serarius è scriptis notus ex fide narrat, quòd ipse suis & oculis & auribus hausit memoratu dignum, quòdque ad institutum mirè faciat. Ante annos quinque, ait, cum Vogesum montem, qui Alsatiam intermedius & Lotharingam dividit, transirem, in Senonensi cænobio diversatus sum. Cænobii Abbas ex ejus montis pago longiusculè distito grandem natu rusticum, qui jam annis pluribus centesimum excefferat, accessit & ad mensam dominicam vocari iussit. Promptè adiit vocatus, non equo, non cistio, aut ve è tabulo usus; pedes venit incanus viator. Jamque mensâ vocabat lotas manus ad epulum. Inter hospites ceteros ad prandium asse-dit etiam ille ipse decrepitu senex, abbate ita jubente. Dum pranderetur, lautè ac hilariter, dum alia, atque alia ferula inferuntur mensæ, grandævus ille rusticissimis ea oculis intueri, escariam seriem illam mirari, secum nelcio